

NOVI ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU

Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 152/08.) stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine

♦ Ivica Kostović, dipl. ing. agronomije,
Savjetnik za poljoprivredu

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u Hrvatskoj je gotovo 2,7 milijuna hektara, od čega je 67 posto (1,8 milijuna hektara) u privatnom, a 33 posto (oko 890 tisuća hektara) u državnom vlasništvu. Od svih iskoristivih poljoprivrednih površina u vlasništvu privatnog sektora obrađuje se samo 21%.

Usitjenost površina

Prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine, postoji 448.532 obiteljskih gospodarstava, koja koriste 853.196 ha obradive zemlje i vrtova, što odgovara prosječnoj veličini gospodarstva od 2,0 ha. Velika većina obiteljskih gospodarstava je vrlo rascjepkana. U prosjeku, jedno obiteljsko gospodarstvo je podijeljeno na 4,4 čestice, prosječne veličine od oko 0,45 ha.

Glavni uzroci neučinkovite poljoprivredne proizvodnje su male poljoprivredne površine, dislokacija i previše rascjepkana struktura poljoprivrednih gospodarstava, posebno što se tiče obiteljskih gospodarstava. Prosječno je po gospodarstvu iskoristivih poljoprivrednih površina samo 1,9 ha, dok manje od 5 posto ukupnog broja obiteljskih gospodarstava posjeduje više od 10 ha takvih površina.

Stoga je glavni cilj ovog Zakona okrupnjavanje poljoprivrednih gospodarstava, povećanje korištenih poljoprivrednih površina te stavljanje u funkciju do sada nekorištenog poljoprivrednog zemljišta. Zakonom se uređuje zaštita, korištenje i promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, osnivanje i djelatnost Agencije za poljoprivredno zemljište, promet privatnog poljoprivrednog zemljišta te upravni i inspekcijski nadzor. Upravo u cilju okrupnjavanja i unapređenja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem Zakon predviđa i osnivanje Agencije za poljoprivredno zemljište. Predviđa i da sve zemljište koje Agencija kupi te sredstva namijenjena kupnji i ostvarena gospodarenjem poljoprivrednim zemljištem čine Zemljišni fond.

Uloga Agencije

Propisani poslovi i zadaci **Agencije za poljoprivredno zemljište** su:

- sudjelovanje u raspolaganju poljoprivrednim zemljištem
- stjecanje poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu
- okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta
- gospodarenje zemljišnim fondom
- posredovanje u prometu poljoprivrednim zemljištem u privatnom vlasništvu
- pružanje pomoći vlasnicima poljoprivrednog zemljišta u rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na poljoprivrednom zemljištu
- praćenje i ocjenjivanje učinaka raznih mjera poljoprivredne politike i mjera drugih politika na tržište poljoprivrednim zemljištem
- prikupljanje i analiziranje podataka o tržištu poljoprivrednim zemljištem te priprema stručnih podloga i izvješća
- povezivanje i koordinacija rada državnih tijela, ustanova, jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave po pitanju mjera zemljišne politike i drugih politika koje imaju utjecaj na tržište poljoprivrednim zemljištem
- sudjelovanje u postupcima uređenja poljoprivrednog zemljišta u skladu s posebnim propisima

Neobrađene površine u prodaju ili zakup

- daje suglasnost za parcelaciju katastarskih čestica poljoprivrednog zemljišta
- obavlja poslove raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države sukladno ovom Zakonu
- vodi službenu evidenciju o poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu države koje čini Zemljišni fond.

Agencija neće imati obvezu kupiti sve poljoprivredno zemljište ponuđeno na prodaju. Prema odredbama Statuta, Agencija će odrediti kriterije za kupnju zemljišta, također će osiguravati sredstva jedinici lokalne samouprave, odnosno gradu, za provedbu postupka prodaje i zakupa privatnoga poljoprivrednog zemljišta.

Zakup neobrađenog zemljišta

Za državno poljoprivredno zemljište Zakon predviđa mogućnosti prodaje, zakupa (rok od 20 godina) ili dugogodišnjeg zakupa (50 godina). Državno bi se zemljište moglo prodavati ili davati u zakup javnim natječajem, a odluku o izboru najpovoljnije ponude donosit će općinsko ili gradsko vijeće, odnosno Skupština grada na čijem se području zemljište nalazi, uz suglasnost Ministarstva. U nadležnosti Ministarstva bili bi pak natječaj i odluka o dugogodišnjem zakupu. Zakon omogućuje i prodaju državnog zemljišta izravnom pogodbom, ali izričito traži da za to zainteresirana osoba podnese zahtjev i priloži dokaz da je takva prodaja u interesu Hrvatske. Odluku u tom slučaju donosi Vlada RH.

Neobrađeno privatno poljoprivredno zemljište, prema odredbama Zakona, moglo bi se dati u zakup, uz naknadu zakupnine privatnom vlasniku. U tom bi slučaju natječaj i odluka o davanju u zakup donosila predstavnička tijela lokalnih jedinica na čijem se području zemljište nalazi. Lokalne bi jedinice postupak prodaje i zakupa privatnog poljoprivrednog zemljišta provodile u ime i za račun Agencije za poljoprivredno zemljište.

Na poljoprivrednom zemljištu mogu se u svrhu izgradnje sustava za odvodnjavanje i navodnjavanje osnivati služnosti sukladno posebnom propisu. Sredstva za financiranje uređenja ili građenje novog sustava vodnih građevina osiguravaju se u skladu s propisom koji uređuje financiranje vodnog gospodarstva. Novine koje ovaj Zakon donosi vezane su uz **prenamjenu poljoprivrednog zemljišta**. Za poljoprivredno zemljište koje se na dan stupanja na snagu Zakona nalazi izvan granica građevinskog područja, a nakon izmjene prostornog plana je obuhvaćeno granicama građevinskog područja, naknada je 50 posto prosječne cijene zemljišta unutar granica građevinskog područja, a za osobito vrijedno obradivo ili vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište 100 posto prosječne cijene.

Za poljoprivredno zemljište unutar granica građevinskog područja naknada će iznositi 1, odnosno 5 posto prosječne cijene zemljišta.

Zakonom se izričito utvrđuje da strane pravne ili fizičke osobe ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta, osim ako to nije uređeno međunarodnim ugovorima.

Novčane kazne

Zakon propisuje i više novčane kazne za nepoštivanje zakona, a najvišu kaznu – od 50 tisuća do 500 tisuća kuna za pravnu, a 5 tisuća do 50 tisuća za fizičku osobu, predviđa upravu za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta protivno dokumentima prostornog uređenja.

Novčanu kaznu, ali od početka 2010. Zakon propisuje i za neobrađeno zemljište – za one koji ne održavaju poljoprivredno zemljište sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju i ne obrađuju ga sukladno agrotehničkim mjerama kazna je od 10 tisuća do 30 tisuća kuna za pravne, a od 500 kuna do 15 tisuća kuna za fizičke osobe.

Dostava rješenja o ovrsi

♦ Ingrid Floigl, pravna savjetnica

Ovršni zakon ne sadržava izričite odredbe o dostavi rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ovršenima pravnim osobama, odnosno fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost (obrtnicima).

U članku 252.d Ovršnog zakona propisan je način dostave rješenja o ovrsi ovrhovoditelju, te način dostave ovršeniku, ali samo ako je on fizička osoba koja ne obavlja registriranu djelatnost. Sukladno tome, javni bilježnik će, nakon dostave rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ovrhovoditelju, te dva neuspješna pokušaja dostave rješenja na adresu ovršenika fizičke osobe koja ne obavlja registriranu djelatnost, sve daljnje radnje dostave obavljati na pisani zahtjev ovrhovoditelja.

Kad se radi o ovršenima pravnim osobama, odnosno **fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost**, dostava se vrši prema odredbama članka 8. Ovršnog zakona. Sukladno tome, pravnoj osobi koja je upisana u sudski ili drugi upisnik i odgovornoj fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost, kao i fizičkoj osobi odgovornoj u pravnoj osobi kada se u svezi s njihovim svojstvom odgovorne osobe ovrha provodi, **dostava se obavlja na adresu navedenu u prijedlogu**. Ako ta dostava **ne uspije**, dostava će se obaviti **na adresu sjedišta** upisanog u upisnik. U slučaju da dostava **ni na taj način ne uspije**, obaviti će se **isticanjem rješenja na oglasnoj ploči suda** i smatrat će se da je obavljena istekom osmog dana od dana isticanja pismena na oglasnoj ploči.

O pravilima dostave obrtnici trebaju voditi računa kada se nalaze u ulozi ovrhovoditelja (traže ovrhu za svoju tražbinu), ali jednako tako i kada se nalaze u ulozi ovršenika (ovrha je pokrenuta prema obrtniku radi podmirenja duga).

ZAPOŠLJAVANJE STRANACA

Kvote radnih dozvola u 2009. godini

♦ Alan Vajda, savjetnik za pravna pitanja

Zakonom o strancima (Narodne novine, br. 79/07.) propisana je obveza Vlade Republike Hrvatske da do zaključno 31. listopada tekuće godine utvrdi godišnju kvotu radnih dozvola za sljedeću kalendarsku godinu. Međutim, Vlada Republike Hrvatske je tek na sjednici održanoj 12. veljače 2009. godine donijela Odluku o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca za 2009. godinu.

Ukupna godišnja kvota radnih dozvola za zapošljavanje stranih državljana u Republici Hrvatskoj za 2009. godinu iznosi 7.877 radnih dozvola, što predstavlja znatno smanjenje u odnosu na ukupnu godišnju kvotu radnih dozvola za 2008. godinu koja je iznosila 10.242 radne dozvole.

Godišnja kvota za produženje izdanih radnih dozvola za zapošljavanje stranih državljana

Za produženje već izdanih radnih dozvola za zapošljavanje stranih državljana u Republici Hrvatskoj utvrđena je godišnja kvota od 3.200 radnih dozvola (u 2008. godini iznosila je 2.500 radnih dozvola).

Godišnja kvota radnih dozvola za novo zapošljavanje stranih državljana

Godišnja kvota radnih dozvola za novozaposlene strane državljanke u Republici Hrvatskoj iznosi 4.267 radnih dozvola (u 2008. godini iznosila je 5.897 radnih dozvola), a kako slijedi:

DJELATNOST	BROJ RADNIH DOZVOLA
GRADITELJSTVO	2.518
BRODOGRADNJA	1.148
TURIZAM I UGOSTITELJSTVO	160
KULTURA	25
PROMET	131
ZDRAVSTVO	50
ZNANOST I OBRAZOVANJE	92
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	40
POLJOPRIVREDA	100
OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	3

Godišnja kvota radnih dozvola za sezonsko zapošljavanje stranih državljana

S obzirom na postojeće stanje na tržištu rada u Republici Hrvatskoj, za razliku od prethodnih godina za 2009. godinu utvrđuje se godišnja kvota radnih dozvola za sezonsko zapošljavanje koja iznosi 410 radnih dozvola, i to kako slijedi:

DJELATNOST	BROJ RADNIH DOZVOLA
POLJOPRIVREDA	400
TURIZAM I UGOSTITELJSTVO	10

Napomena: detaljna informacija o godišnjoj kvoti radnih dozvola prema djelatnostima dostupna je putem sljedećeg linka (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_02_21_464.html).

JAVNI POZIVI

Pripremila: Ljubica Kangrga

Natječaji za dodjelu bespovratnih financijskih potpora Ministarstva turizma

NAZIV JAVNOG POZIVA	CILJ	KORISNICI	SREDSTVA	NAMJENA SREDSTAVA	ADRESA ZA DOSTAVU ZAHTJEVA	ROK DOSTAVE ZAHTJEVA
Poticaj za stručne i obrazovne programe strukovnih udruga i drugih neprofitnih organizacija	Sufinanciranje programskih aktivnosti u 2009. godini kojima se unapređuje tržišna ili druga konkurentnost hrvatskog turizma.	Udruge i druge neprofitne organizacije registrirane u RH sa stručnim obrazovnim programom za unapređenje hrvatskog turizma.	Financijski poticaji dodjeljuju se za sufinanciranje odabranih aktivnosti.	Bespovratne potpore mogu se koristiti za: obrazovne programe, seminare i stručne radionice, istraživačke projekte i znanstvene programe i drugo.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom »Prijava na javni poziv – STRUČNI I OBRAZOVNI PROGRAMI – NE OTVARAJ«	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Program poticajne zaštite, obnove i uključivanja u turizam baštine u turistički nerazvijenim područjima »BAŠTINA U TURIZMU«	Sufinanciranje programa i projekata koji će pridonijeti: ruralnim, brdskoplaninskim PPDS i otocima koja imaju turističke potencijale, te zaštiti, obnovi i vrednovanju prirodne baštine uključivanjem u turističku ponudu.	Pravne i fizičke osobe (trg. društva i OBRTI , zadruge, udruge, ustanove, jedinice lokalne i regionalne samouprave, turističke zajednice, OPG, hrvatski državljani.	Ministarstvo sufinancira do 50% ukupnih troškova provedbe pojedinačnog programa, a najviše do 150.000,00 kn po pojedinom korisniku.	Projekti ulaganja u obnovu kulturne baštine, tradicijskih kuća, gospodarskih objekata i okućnica, podruma, mlinova, radionica tradicijskih obrta, etno zbirka, ulaganje i zaštita prirodne baštine, vidikovci, pješačke staze.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom »Prijava na javni poziv – »BAŠTINA U TURIZMU«	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Program poticanja razvoja tematskih putova u RH »TEMATSKI PUTOVI«	Usmjeravanje turističke potražnje/ prometa prema područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen, promidžba i povezivanje više mjesta, povezivanje s europskim tematskim putovima.	Pravne osobe (JLS) turističke zajednice, udruge, zadruge.	Ministarstvo sufinancira do 50% ukupnih troškova provedbe pojedinačnog programa ili projekta, a najviše do 250.000,00 kn po pojedinom korisniku.	Projekti utemeljeni na turističkoj valorizaciji kulturne, povijesne i prirodne baštine, ponuda proizvoda poljoprivredno-agrarnih, gastronomija ruralnih krajeva, projekti sportsko-rekreativni i zdravstveni.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom – ne otvaraj javni poziv »TEMATSKI PUTOVI«	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Program poticanja unapređenja izrade i plasmana suvenira »IZVORNI SUVENIR«	Poticanje izrade, afirmacije i promoviranja izvornih suvenira kroz oživljavanje tradicijskih i umjetničkih obrta i domaće proizvodnje.	Pravne i fizičke osobe (TD, OBRTI , zadruge, ustanove, turist. zajednice, JLS, OPG) i fizičke osobe koje imaju odobrenje za obavljanje kućne radinosti ili sporednog zanimanja.	Ministarstvo sufinancira do 50% ukupnih troškova provedbe pojedinačnog programa ili projekta, a najviše do 100.000,00 kn po pojedinom korisniku.	Uređenje proizvodnih i prodajnih prostora, nabavka strojeva i alata, prikladna ambalaža, promotivni materijal, org. sajmovi.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom – ne otvaraj javni poziv »IZVORNI SUVENIR«	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.

NAZIV JAVNOG POZIVA	CILJ	KORISNICI	SREDSTVA	NAMJENA SREDSTAVA	ADRESA ZA DOSTAVU ZAHTJEVA	ROK DOSTAVE ZAHTJEVA
Za poticanje formiranja multisektorskih klastera za potrebe turizma u 2009. godini	Poticanje formiranja multisektorskih klastera i poticanje djelovanja operativnih klastera za potrebe turizma.	Na javni poziv može se javiti predstavnik (voditelj klastera) međusobno povezanih subjekata i ostalih institucija čiji je rezultat djelatnosti cjeloviti proizvod, skupina proizvoda ili usluga za turizam.	Potpورا po pojedinom korisniku može iznositi najviše do 150.000,00 kn.	Stručno konzultantske, usluge, usluge studije opravdanosti osnivanja klastera, izrade plana i programa rada, invest. projekta, stručno usavršavanje, operativne troškove voditelja klastera do 50%.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom » Prijava na javni poziv – KLASTERI U TURIZMU – ne otvaraj «	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Program poticanja razvoja posebnih oblika turizma na kontinentu »TURIZAM BEZ ZAPREKA«	Odobranje bespovratnih sredstava za programe i projekte osnovne turističke infrastrukture kojima se rješavaju infrastrukturni problemi osoba s invaliditetom.	Sredstva su namijenjena tijelima područne uprave (županije) i JLS (gradovi, općine) udrugama i turističkim zajednicama na tom području.	Dodijeljena sredstva po pojedinom korisniku ne mogu prijeći iznos veći od 50% ukupnih troškova provedbe pojedinačnog projekta, odnosno najviše 100.000,00 kn po pojedinom projektu.	Za prilagođeni pristup turističkim, ugostiteljskim i drugim objektima u funkciji turizma za osobe s invaliditetom, lift za ulazak u more, prilazne rampe, prilagođeni javni sanitarni čvorovi.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom » Prijava na javni poziv – TURIZAM BEZ ZAPREKA – ne otvaraj «	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Program poticanja razvoja posebnih oblika turizma na kontinentu »TURIZAM KROZ REGIJE«	U suradnji s JLS odobranjem bespovratnih sredstava za programe i projekte osnovne turističke infrastrukture kao pretpostavke za daljnji razvoj turizma s ciljem podizanja razine ukupne turističke ponude na razinama destinacija.	Tijela područne uprave (županije) i JLS (gradovi, općine) udrugama. Iznimno nositelji projekta mogu biti i pravne i fizičke osobe uz suglasnost JLS, ukoliko se projekt odnosi na javnu infrastrukturu.	Dodijeljena sredstva po pojedinom korisniku ne mogu prijeći iznos veći od 50% ukupnih troškova provedbe pojedinačnog projekta, odnosno najviše 150.000,00 kn po pojedinom projektu.	Projekti turističke infrastrukture: za opremanje i uređenje plaža, uređenje šetnica, zelenih površina, mjesta za parkiranje, turističku signalizaciju, info punktovi i drugi infrast. projekti.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom » Prijava na javni poziv – TURIZAM KROZ REGIJE – ne otvaraj «	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Program poticanja razvoja posebnih oblika turizma na kontinentu »ZELENA BRAZDA«	Poticanje izrade i realizacije programa i projekata koji će pridonijeti razvoju, unapređenju i obogaćivanju turističke ponude na kontinentu, povećanju sigurnosti i doživljaja pri odvijanju posebnih oblika turizma (lovnog, ribolovnog, plinarskog, aventurističkog i drugih posebnih oblika).	Mogu biti pravne i fizičke osobe (trgovačka društva, OBRTI , zadruge, udruge, ustanove, JLS, turističke zajednice, OPG, kao i predlagatelji/nositelji projekata koji imaju kvalitetno pripremljene projekte za navedeni cilj.	Ministarstvo sufinancira do 50% ukupnih troškova provedbe pojedinačnog projekta, odnosno najviše 150.000,00 kn po pojedinom projektu.	Izgradnja, dogradnja, obnova, opremanje objekata, ribnjaka, parkova, staza i dr. turističke infrastrukture za posebne oblike turizma na kontinentu.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom » Prijava na javni poziv – ZELENA BRAZDA – ne otvaraj «	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.

NAZIV JAVNOG POZIVA	CILJ	KORISNICI	SREDSTVA	NAMJENA SREDSTAVA	ADRESA ZA DOSTAVU ZAHTJEVA	ROK DOSTAVE ZAHTJEVA
Program poticanja razvoja posebnih oblika turizma na moru u 2009. godini »PLAVA BRAZDA«	Unapređivanje kvalitete i sigurnosti odvijanja selektivnih oblika turizma na moru i priobalju s ciljem obogaćivanja turističke ponude.	Sredstva su namijenjena udrugama, trgovačkim društvima (izvan javnog sektora) i OBRTNICIMA registriranim u RH.	Dodijeljena sredstva po pojedinom korisniku ne mogu prijeći iznos od 150.000,00 kn po pojedinom korisniku.	Za izradu programa, projekata ili studije zaštite podmorja i priobalja u funkciji turističke ponude i očuvanja mora kao turističke resursne osnove i provođenja mjera sigurnosti i opreme za razvoj nautičkog, ribolovnog i ronilačkog turizma.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom »Prijava na javni poziv – PLAVA BRAZDA – ne otvaraj«	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Kandidiranje projekata za dodjelu bespovratnih financijskih poticaja manifestacijama i drugim promotivnim aktivnostima u funkciji razvoja turizma u 2009. godini	Bespovratne novčane potpore za sufinanciranje manifestacija i drugih promotivnih aktivnosti u funkciji obogaćivanja turističke ponude odredišta, a u konačnici ukupne hrvatske turističke ponude.	Mogu se javiti jedinice područne (regionalne) uprave i lokalne, turističke zajednice, udruge te fizičke i druge pravne osobe – nositelji aktivnosti.	Sredstva državne potpore i poticaja po pojedinom projektu dodjeljuju se sukladno Uredbi o državnim potporama i Državnom proračunu RH.	Sredstva su namijenjena za sufinanciranje aktivnosti i radova na neposrednoj realizaciji turističkih manifestacija (tradicijskih, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti) koje pridonose bogatijoj turističkoj ponudi.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom »Prijava na javni poziv – MANIFESTACIJE U TURIZMU – ne otvaraj«	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Kandidiranje projekata za dodjelu državnih potpora male vrijednosti programima i projektima za unapređenje kvalitete ugostiteljske industrije	Sredstva će se odobravati za projekte koji ostvaruju sljedeće ciljeve: Razvoj ponude ugost. usluge na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen, poseban poticaj hotelskoj i ugost. ind.	Korisnici mogu biti pravne osobe (trgovačka društva) i OBRTI na području RH, koji kao predlagatelj/nositelj projekta imaju kvalitetno pripremljene projekte za navedeni cilj.	Dodijeljena sredstva ne mogu prijeći 100.000,00 kuna po projektu.	Sredstva se mogu koristiti za: uvođenje, certifikaciju i održavanje: HACCAP sustava, kvalitete 9001:2000, uvođenje metodologije čišće proizvodnje u ugost. objekt, izgradnja well-nessa, energ. učinkovitost i sl.	Prijave se šalju preporučeno na adresu: Ministarstvo turizma, 10000 Zagreb, Prisavlje 14, s naznakom »Prijava na javni poziv za dodjelu državnih potpora male vrijednosti programima i projektima za unapređenje kvalitete ugostiteljske usluge – ne otvaraj«	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.
Kandidiranje projekata za dodjelu bespovratnih sredstava turističkim projektima kojima su prethodno odobrena sredstva iz pretpristupnih fondova EU i drugih međunarodnih fondova	Ministarstvo turizma dodjeljuje bespovratna sredstva na temelju ovog programa s ciljem da se osigura obvezni udio sufinanciranja projekta od strane korisnika, u cijelosti ili djelomično.	Korisnici su sve zainteresirane fizičke i pravne osobe s razrađenim turističkim projektima kojima su već odobrena sredstva iz pretpristupnih fondova EU i drugih međunarodnih fondova.	Najveći dodijeljeni iznos potpore po pojedinom zahtjevu može biti 150.000,00 kn.	Sredstva su namijenjena za sufinanciranje svih aktivnosti i radova na neposrednoj realizaciji turističkih projekata koji imaju utjecaj na podizanje kvalitete turističke ponude kojima su prethodno odobrena sredstva iz pretpristupnih fondova EU i drugih međ. fondova.	Zahtjevi se dostavljaju na adresu: Ministarstvo turizma Uprava za turističku politiku, tržište i međunarodnu suradnju, Prisavlje 14, 10000 Zagreb	Javni poziv ostaje otvoren do potrošnje proračunom predviđenih sredstava, a najkasnije do 30. rujna 2009.

PRIMJENA ZAKONA O OGRANIČAVANJU UPORABE DUHANSKIH PROIZVODA

Gdje je pušenje dopušteno?

♦ mr.sc. Anđelko Vojvoda

Zakonom o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda (NN 125/08.) utvrđuju se mjere za smanjenje i ograničavanje uporabe duhanskih proizvoda, štetnih sastojaka cigareta i obvezne oznake na pakiranjima duhanskih proizvoda, preventivne mjere protiv pušenja te nadzor nad provedbom ovoga Zakona, u cilju zaštite zdravlja građana. Slijedeći Direktive EU (Upute EU), navedenim propisom nastoje se smanjiti troškovi uzrokovani direktnom ili indirektnom konzumacijom duhanskih proizvoda.

Od 6. studenoga 2008. započela je primjena novog Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda te je od toga dana pušenje zabranjeno u svim odgojnim, obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, uz izuzetak psihijatrijskih bolnica i odjela. Zabrana pušenja u kafićima i restoranima nastupit će nakon prilagodbe u trajanju od šest mjeseci.

Zakonom se zabranjuje pušenje u svim zatvorenim javnim prostorima. Pušenje je zabranjeno i u prostorima koji se po ovom Zakonu ne smatraju zatvorenim javnim prostorom, a funkcionalni su dio prostora u kojima se obavlja djelatnost odgoja i/ili obrazovanja te zdravstvena djelatnost. Prostor za pušenje nisu dopušteni u prostorima u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost i djelatnost odgoja i obrazovanja.

Iznimno pušenje je dopušteno:

- u posebnim za pušače određenim prostorima za smještaj gostiju sukladno propisima o ugostiteljskoj dje-

latnosti o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja

- u posebnim za pušače određenim prostorima u psihijatrijskim bolnicama i u posebnim za pušače određenim prostorima drugih pružatelja zdravstvene skrbi duševno bolesnim osobama, o čemu u takvim prostorima mora biti istaknuta oznaka o dozvoli pušenja i
- u prostorima za pušenje.

Prostor za pušenje određen je za sve ostale djelatnosti čl. 63. Zakona o zaštiti na radu.

(1) *Poslodavac je dužan prikladnim mjerama provoditi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima.*

(2) *Zabranjeno je pušenje na radnim stancima.*

(3) *Zabranjeno je pušenje u radnim prostorijama i prostorima osim u onima u kojima poslodavac iznimno utvrdi da je pušenje dozvoljeno, o čemu u takvoj prostoriji mora biti istaknut znak mjesta za pušenje.*

Uvjeti koje mora ispunjavati prostor za pušenje:

- prostor mora biti uređen tako da iz njega nije moguć protok zraka onečišćenog duhanskim dimom u drugi prostor
- prostor ne smije biti namijenjen prijelazu u druge prostore i ne smije zauzimati više od 20% ukupne površine javnoga prostora
- prostor mora biti namijenjen isključivo pušenju.

Prostor za pušenje jest potpuno zatvoren prostor koji je fizički odvojen od drugih zatvorenih prostora i posebno uređen isključivo za pušenje. Prostor za pušenje mora biti zatvorena prostorija sa cijelom površinom svih pripadajućih zidova i stropa, s kliznim vratima koja se moraju samostalno zatvarati. Zatvoreni prozori i vrata smatraju se kao dio zida. Iznad ili uz vrata prostora za pušenje mora se nalaziti oznaka »Prostor za pušenje« s navedenim brojem osoba koje istodobno prostor za pušenje može primiti.

Ispred ulaza u prostor za pušenje i u prostoru za pušenje mora se osigurati da se u slučaju kvara ventilacijskog sustava automatski pojavi oznaka »Zabranjeno pušenje zbog kvara na ventilacijskom sustavu«.

Prostor za pušenje mora biti opremljen ventilacijskim sustavom koji je sastavni dio prostora za pušenje i koji je fizički odvojen od drugoga ventilacijskog sustava zatvorenoga javnog prostora u kojem je prostor za pušenje. Duhanskim dimom onečišćen zrak iz prostora za pušenje ne smije prelaziti u druge zatvorene prostorije zatvorenoga javnog prostora. Ventilacijski sustav prostora za pušenje mora raditi automat-

ski i osiguravati da nema istjecanja dima u druge zatvorene prostorije zatvorenoga javnog prostora.

- Ventilacijskim sustavom prostora za pušenje mora se u odnosu na zatvoreni prostor iz kojeg se ulazi u prostor za pušenje u samom prostoru za pušenje osigurati podtlak od najmanje 5 [Pa] uz zatvorena vrata prostora za pušenje. Prostor za pušenje mora biti opremljen uređajem za mjerenje i prikazivanje podataka o podtlaku.
- Ventilacijskim sustavom u prostoru za pušenje mora biti osiguran dovod zraka iz otvorenog prostora ili iz zatvorenog prostora u kojemu je pušenje zabranjeno. Sustav izmjene zraka mora se pročišćavati tako da je najmanja osigurana količina dodatnog zraka 30 litara u sekundi po osobi na temelju indeksa popunjenosti prostora od 0,7 [osoba/m²].
- Zrak iz prostora za pušenje ne smije se reciklirati nego mora putem ventilacijskog sustava biti izveden u otvoreni prostor.
- Projektiranje, instaliranje i održavanje ventilacijskih sustava prostora za pušenje mora biti provedeno sukladno posebnim tehničkim propisima kojima se utvrđuju bitni zahtjevi za sustave ventilacije.
- Provedbu zabrane pušenja obvezni su osigurati vlasnik ili korisnik prostora u kojem je pušenje zabranjeno.

U provedbi navedenih mjera poteškoće može predstavljati izrada sustava ventilacije koji uz navedena ograničenja mora biti projektiran i izveden sukladno Tehničkom propisu o sustavima ventilacije, djelomične kanalizacije i klimatizacije zgrada (NN 03/07.) od 1. ožujka 2007. godine.

USKORO STUPAJU NA SNAGU TRŽIŠNI UVJETI UGOVARANJA ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Obrtnici dobivaju status povlaštenog kupca

♦ mr. sc. Anđelko Vojvoda

Promjene na tržištu EU uzrokovale su početak restrukturiranja procesa elektroenergetskog sektora u Hrvatskoj, odnosno uvođenje tržišnih odnosa. Što znači da se dosadašnji prirodni monopol usluga (u sklopu HEP-a) mora u potpunosti odvojiti od djelatnosti proizvodnje i djelatnosti opskrbe kupaca.

Zakonom o tržištu električne energije (NN 177/04, NN 76/07 i NN 152/08) uređuje se proizvodnja električne energije, prijenos električne energije, distribucija električne energije, opskrba električne energije i organiziranja tržišta električnom energijom. Pod tržišnim djelatnostima podrazumijeva se proizvodnja električne energije za povlaštene kupce, opskrba električnom energijom za povlaštene kupce i trgovina električnom energijom. S ciljem upoznavanja obrtnika o budućim odredbama na tržištu električne energije 11. veljače održan je, u prostorima HOK, sastanak predstavnika HEP-Opskrbe s direktorom Ivan Mrljak i njegovim suradnicima na kojem su pojašnjene zakonske odredbe. Pri tome HEPO-opskrba se obvezala na sustavno i kontinuirano informiranje obrtnika o zakonskim obvezama.

Energetske djelatnosti obavljaju se prema pravilima kojima se uređuju tržišni odnosi gdje se slobodno dogovaraju količine i cijene isporučene električne energije sklaпанjem kratkoročnih i dugoročnih ugovora ili izravno na organiziranom tržištu. Danas se na tržištu električne energije u RH naziva:

- proizvođači električne energije
- opskrbljivači električnom energijom
- trgovci električnom energijom
- tarifni i povlašteni kupci električne energije.

Od 1. srpnja 2009. godine kupci kategorije poduzetnici stječu status povlaštenog kupca te moraju u roku od 30 dana slobodno izabrati opskrbljivača električne energije

Proizvođač, opskrbljivač i trgovac moraju imati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti koju u Republici Hrvatskoj izdaje Hrvatska energetska regulatorna agencija – HERA, a za samo organiziranje tržišta električne energije zadužen je Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. – HROTE.

Povlašteni kupac = Zaštićeni kupac

Mali kupac – svaka fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju za vlastite potrebe s manje od 50 radnika i ukupnim prihodom koji nije veći od 70 milijuna kuna,

Poduzetnik – svaka fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju za potrebe proizvodnje robe i/ili pružanja usluga i ne koristi je u vlastitom kućanstvu

Povlašteni kupac je u stvari zaštićeni kupac koji može slobodno izabrati opskrbljivača električne energije u roku od šest mjeseci izabrati svog opskrbljivača, a u tom razdoblju ima pravo na opskrbu električnom energijom od opskrbljivača tarifnih kupaca

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije NN 152/08. u čl. 27. određuje se obveza i malih kupaca koji su dužni do 30. lipnja 2009. izabrati svog opskrbljivača i s istim sklopiti

ugovor o opskrbi. U tom razdoblju imaju pravo na opskrbu električnom energijom od opskrbljivača tarifnih kupaca. Mali kupac koji u roku od 30 dana nije pronašao novog opskrbljivača plaća opskrbu električnom energijom po cijeni električne energije uravnoteženja za obračun električne energije povlaštenim kupcima koji nisu pronašli svog opskrbljivača. Prema dopuni metodologije za pružanje usluga uravnoteženja električne energije u elektroenergetskom sustavu Hrvatske energetske regulatorne agencije NN 90/08. Cijena će se izračunavati po formuli: $Ckbo=1,3875 \times Cr$ [kn/MWh]. Gdje Cr – predstavlja srednju cijenu bazne energije na europskoj burzi električne energije u Leipzigu (www.eex.com) za obračunsko razdoblje (30 dana).

Od 1. srpnja 2009. godine kupci kategorije poduzetnici stječu status povlaštenog kupca te moraju u roku od 30 dana slobodno izabrati opskrbljivača električne energije. U tom razdoblju imaju pravo na opskrbu električnom energijom od opskrbljivača tarifnih kupaca.

Status povlaštenog kupca daje pravo kupcu da s opskrbljivačem ugovara cijenu električne energije, ali isto tako povlašteni kupci moraju biti svjesni rizika kod odabira opskrbljivača. Ugovor o opskrbi može raskinuti kupac, ali isto tako i opskrbljivač.

Ovlašteni opskrbljivači električnom energijom u Republici Hrvatskoj:

- HEP-Opskrba d.o.o.
- KORLEA d.o.o.
- HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.
- HEP-Toplinarstvo d.o.o.

Proizvođači el. energije	Prijenos električne energije	Distribucija električne energije	Organiziranje tržišta električnom energijom	Opskrba električnom energijom
HEP Proizvodnja d.o.o. Zagreb	HEP OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA 10000 Zagreb	HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb	HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o. Zagreb	HEP Opskrba d.o.o. Zagreb
TE Plomin d.o.o. 52234 Plomin				KORLEA d.o.o. Zagreb
INA Industrija nafte d.d. Zagreb				HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. Zagreb
Adria Wind Power d.o.o. Sesvete				HEP-Toplinarstvo d.o.o. Zagreb
Valalta d.o.o. Rovinj				
EKO d.o.o. Zagreb				
Vjetroelektrana Trtar – Šibenik				
Hydro-Watt d.o.o. Zagreb				
TUDIĆ ELEKTRO CENTAR d.o.o. Šibenik				

GOST SAVJETNIK

Naplata manjih dugova

Mnogi obrtnici imaju svoje dužnike za koje sebi postavljaju pitanja da li da ih trajno zaborave ili da ih utuže. To je zato jer su na granici da se »ne isplati ni jedno ni drugo«. Međutim, mnogi obrtnici ne znaju da postoje zakonska rješenja koja prilično efikasno rješavaju pitanje tzv. manjih dugova.

Osim što je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku objavljenim u Narodnim novinama broj 84/08., a koje su stupile na snagu dana 01. 10. 2008. znatno ubrzan postupak u predmetima manje vrijednosti, postoji još jedan bitan institut ovršnoga zakona koji znatno ubrzava postupak naplate dugova koji nisu viši od 1.000,00 odnosno 5.000,00 kuna – glavnice.

Za početak, posebno je važno napomenuti da je Zakonom o parničnom postupku, u članku 143, od 01. 10. 2008. propisano da se dostava pismena fizičkim osobama koje je vjerovnicima do sada najteže bilo pronalaziti, konačno obavlja putem oglasne ploče suda, ukoliko se dužnika ne može zateći na adresi iz uvjerenja o prebivalištu MUP-a, a pribavljanje kojega slijedi nakon dostave na adresi iz tužbe, te ostavljanja obavijesti tuženiku da preuzme pismo.

Spor male vrijednosti

Nadalje, Zakonom o parničnom postupku, u članku 458., propisano je da su sporovi male vrijednosti oni sporovi u kojima tužbeni zahtjev odnosno potraživanje u novcu ne prelazi svotu od 10.000,00 kuna, odnosno oni sporovi u kojima se tužbeni zahtjev ne odnosi na potraživanje u novcu, a tužitelj u tužbi naveo da pristaje da umjesto udovoljenja određenom zahtjevu primi određeni novčani iznos koji ne prelazi svotu od 10.000,00 kn, kao i sporovi u kojima predmet tužbenog zahtjeva nije novčana svota, već predaja pokretne stvari čija vrijednost, koju je tužitelj u tužbi naveo, ne prelazi istu svotu od 10.000,00 kn.

Napominje se da su sukladno odredbi članka 502. Zakona o parničnom postupku u postupku pred trgovačkim sudovima sporovi male vrijednosti oni sporovi u kojima se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanja u novcu koje ne prelazi svotu od 50.000,00 kuna.

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne iznijeti činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, najkasnije do zaključenja prethodnog postupka, a koji se sastoji od maksimalno dva pripremna ročišta.

U postupku u sporovima male vrijednosti protutužba se može podnijeti do zaključenja prethodnog postupka. Nadalje, tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja prethodnog postupka. Ako je tužba preinačena na ročištu na kojem tuženik nije nazočan, sud neće odgovoriti ročište, već će o preinaci odlučiti neovisno o tome što se tuženik nije izjasnio o preinaci.

Hitna presuda

Dakle, razvidno je ograničenje procesnih dispozicija stranaka u sporovima manjih vrijednosti. Nakon održavanja pripremnog ročišta sud zaključuje prethodni postupak i zakazuje ročište za glavnu raspravu koje može biti održano i na istom ročištu na kojem je bilo i pripremnog ročište. Sud će na ročište za glavnu raspravu pozvati stranke, svjedoke i vještake koje je odlučio pozvati na glavnu raspravu, s time da se u tijeku glavne rasprave više ne mogu predlagati bilo kakvi novi dokazi već samo oni koji su predloženi u prethodnom postupku. I tako se, nakon zaključenja glavne rasprave i donošenja presude u hitnom postupku dolazi do prvoga problema s kojim se većina vjerovnika susreće u sudskoj praksi. Naime, nezadovoljna stranka postupka, najčešće dužnik, u većini slučajeva ulaže žalbu na presudu i predmet odlazi na Županijski sud ili Visoki trgovački sud RH.

Po dosadašnjoj praksi o predmetima se na Županijskom sudu u povodu žalbe odlučuje u prosjeku nakon 2 godine, dok se na Visokom trgovačkom sudu RH, naravno, jer je jedini drugostupanjski

♦ Vanja Vargec

Trgovačkim sudovima u RH spisi odlučuju u prosjeku nakon 3 godine.

Ovrha u roku 8 dana

Tome se problemu dovinuo Ovršni zakon, koji je u odredbi članka 23a propisao da prvostupanjska sudska odluka kojom se fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 1.000,00 kuna, odnosno kojom se fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost u pravnoj stvari u vezi s tom djelatnošću ili pravnoj osobi nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi 5.000,00 kuna, postaje ovršna u roku od osam dana od dana dostave osobi kojoj je naložena isplata. Žalba protiv takve odluke ne odgađa ovrhu.

Dakle, ako je utuženi iznos prema fizičkim osobama bio do 1.000,00 kn odnosno 5.000,00 prema pravnim osobama ili obrtima u pogledu dugovanja iz obavljanja djelatnosti pravne osobe odnosno obrta, onda može pokrenuti ovrhu i na temelju nepravomoćne presude, s time da ukoliko bi Vam se dogodilo da drugostupanjski sud odluči suprotno prvostupanjskoj odluci, ista osoba može od Vas potraživati iznos koji ste od njega naplatili po prijašnjoj nepravomoćnoj odluci. Takvim je rješenjem zakonodavac želio onemogućiti dužnika da zbog duga od na primjer 500,00 kuna »masira« vjerovnika kroz parnični, žalbeni, a potom i ovršni postupak 3 do 4 godine.

Odvjetničko društvo Ljubenko & partneri j.t.d.
Tel.: +385-1-4852 091
Faks.: +385-1-4876901

SAVJETODAVNA SLUŽBA

HRVATSKE OBRITNIČKE KOMORE

ODGOVARA NA VAŠA PITANJA

iz područja:

otvaranje obrta
radno pravo, mirovinsko i zdravstveno osiguranje
porezi, doprinosi i carine
kredit i potpore
tehnika i tehnologija
turizam i ugostiteljstvo
poljoprivreda i potpore u poljoprivredi
ostala pitanja i savjeti o poslovanju obrta

062 000 026

(po cijeni iz fiksne mreže od 0,28 kv/min, bez dodatnih naknada)

Svakog radnog dana

od 08:00 do 12:00 sati

Pitanja možete postaviti i pisanim putem na fax: 01/48 06 675
E-mail: savjetodavna-sluzba@hok.hr
<http://www.hok.hr/>

